

Recomandarea 1177 referitoare la drepturile minoritatilor

-Adoptata de APCE la 5 februarie 1992 -

1. Istoria a trasformat continentul european într-un mozaic de popoare deosebite prin limba, cultura, tradițiile și obiceiurile lor, precum și prin practica religioasă.
2. Aceste popoare sunt atât de amestecate și legate unele de altele încât nici un decupaj teritorial nu poate să le delimiteze în mod total și exclusiv. Frontierele de stat mostenite de la ultimele două războaie mondiale nu au reușit acest lucru. Cele viitoare, oricare ar fi acestea, nu vor reuși nici ele.
3. Într-un stat democrat nu pot exista cetățeni de importanță a doua; cetățenia este aceeași pentru toți. Prima și ultima garanție a acestei egalități în drepturi și în îndatoriri rezultă din respectarea riguroasă a drepturilor omului de către state, precum și din ratificarea Convenției Europene a Drepturilor Omului.
4. Persoanele care au aceeași cetățenie, cu caracteristici specifice comune, în special de ordin cultural, lingvistic sau religios, pot dori recunoașterea și garantarea posibilităților de exprimare a acestora.
5. Aceste grupuri, cu aceleași caracteristici, aflate în interiorul unui stat, au fost denumite de către comunitatea internațională, după primul război mondial, "minorități", fără ca acest termen să implice, în vreun fel, vreo inferioritate în indiferent ce domeniu.
6. Cererile și declarațiile de principiu ale autorităților guvernamentale și internaționale în favoarea unei recunoașteri, unei protecții, respectiv a unei promovări a drepturilor "minorităților", sunt atât de numeroase în prezent, încât ele pot fi calificate ca naționale, etnice și culturale, lingvistice sau religioase.
7. Colocviile și conferințele de toate felurile s-au înmulțit. Extrema diversitate a situațiilor este, totuși, în mod corect, înregistrată, descrisă și analizată. Același lucru se petrece cu marea complexitate de probleme ridicate și cu dificultățile, în același timp juridice și politice, în vederea soluționării lor.
8. Astăzi nu mai satisface doar afirmarea acestor lucruri. Nu ne mai putem mulțumi cu analize și cu constatări de neputință. Este urgent să se ajungă la decizii și la angajamente internaționale aplicabile de îndată în practică. Se pune problema păcii, democrației, a libertăților și a respectului drepturilor omului pe continentul nostru.
9. Acest sentiment al urgenței și această dorință de a ajunge la propuneri concrete au constituit motivul organizării colocviului care a avut loc la Paris, la 13 și 14 noiembrie 1991, la inițiativa Comisiei pentru probleme juridice și ale drepturilor omului a Adunării. Se dorea ca acest colocviu să se deosebească mult de cele care l-au precedat, deoarece el avea drept obiectiv să propună Consiliului Europei o abordare constructivă și rapidă operațională.
10. Colocviul a făcut un bilanț al lucrărilor în curs, desfășurate de diferite instanțe europene și internaționale, în special ale Consiliului Europei, ale Comunității Economice Europene (CEE), ale Comisiei pentru Securitate și Cooperare în Europa (CSCE) și ale Națiunilor Unite. Colocviul a examinat propunerea privind o convenție europeană pentru protecția minorităților, elaborată de către Comisia europeană pentru democrație prin drept și proiectul de Carta europeană a limbilor regionale și minoritare, studiat în prezent de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei, precum și proiectul unui consiliu european al minorităților naționale, etnice, religioase, culturale și lingvistice prezentat de Federația internațională pentru drepturile omului.
11. Diferitele organisme interguvernamentale ale Consiliului Europei vor trebui să dea, în curând, Comitetului de Miniștri avizul lor, permițând, astfel, acestuia să-și finalizeze lucrările privind proiectul de Carta europeană a limbilor regionale și minoritare. Adunarea este conștientă de unele slăbiciuni evidențiate în acest proiect. Totuși, Adunarea, nedorind să întârzie finalizarea documentului, recomandă Comitetului de Miniștri să termine lucrările sale în cel mai scurt timp și să facă tot posibilul pentru implementarea rapidă a Cartei.
12. Adunarea a luat nota de mandatul conferit de Comitetul de Miniștri Comitetului director pentru drepturile omului. În cadrul acestui mandat va fi examinată propunerea pentru o

conventie europeana în vederea protectiei minoritatilor. Totusi, desi aceasta contine o remarcabila definitie a drepturilor ce urmeaza a fi garantate, propunerea de conventie pare a avea slabiciuni în ceea ce priveste mecanismul de control. Adunarea considera, de asemenea, ca este preferabil si urgent sa se elaboreze un protocol aditional la Conventia Europeana a Drepturilor Omului si este satisfacuta de faptul ca ministrul austriac a înaintat proiectul unui asemenea protocol colegilor sai în cursul sedintei Comitetului de Ministri din 26 noiembrie 1991.

13. De altfel, fara ca acest lucru sa poata înlocui în vreun fel necesitatea unui instrument juridic, Adunarea recomanda elaborarea si adoptarea de îndata de catre Comitetul de Ministri a unei declaratii care sa defineasca principiile de baza privind drepturile minoritatilor care constituie deja obiectul unui consens international.

14. Adunarea apreciaza ca o asemenea declaratie ar trebui sa serveasca ca text de referinta pentru analiza cererilor de aderare la Consiliul Europei si pentru fundamentarea pozitiiilor adoptate de Consiliul Europei si a interventiilor instantei de mediere propusa în cele ce urmeaza.

15. Adunarea aminteste ca a adoptat, deja, o declaratie de acest fel în Recomandarea 1134 (1990). Aceasta, îmbogătită eventual prin lucrarile ulterioare ale altor instante internationale, în special ale CSCE, CEE si ale Comisiei europene pentru democratie prin drept (Comisia de la Venetia), ar trebui sa serveasca ca baza a declaratiei Comitetului de Ministri recomandata de catre Adunare.

16. In Directiva nr.456 (1990), Adunarea a decis sa îndeplineasca un rol de mediere si conciliere în conflictele care implica minoritati, ori de câte ori i se va cere acest lucru. Pentru a întări rolul Consiliului Europei, Adunarea recomanda Comitetului de Ministri sa doteze Consiliul cu un instrument de mediere corespunzator, asociind cele mai înalte autoritati competente, internationale si nationale. Aceasta instanta ar urma sa aiba o tripla competenta:

a) observarea si recenzarea; o functiune de observator permanent al evolutiei situatiei minoritatilor în diferitele state europene;

b) consilierat si prevenire; aceasta instanta ar avea si misiunea de a interveni "la rece" înaintea oricarei degenerari conflictuale, cu scopul de a ajuta statele si minoritatile sa defineasca regulile raporturilor dintre ele;

c) dialog si conciliere; în caz de conflict deschis, aceasta instanta, bazata pe capacitatea sa de garantie internationala si pe realizarile obtinute, ar avea vocatia stabilirii cailor de conciliere între partile aflate în conflict si gasirii unor solutii pasnice si durabile pentru problemele în litigiu.

17. Tinând seama de marea urgenta a masurilor propuse, Adunarea solicita Comitetului de Ministri sa implementeze aceasta recomandare înainte de 1 octombrie 1992.